

Krzysztof MROCZKOWSKI

Uniwersytet Rzeszowski

Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie

mroczkowski.worldmilitaria@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7382-9982>

Arkadiusz MACHNIAK

Uniwersytet Rzeszowski

Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie

amachniak@ur.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0002-8092-9973>

<https://doi.org/10.34739/dsd.2026.01.02>

WYBRANE ASPEKTY WSPÓŁPRACY POLSKICH SŁUŻB SPECJALNYCH ZE SŁUŻBĄ BEZPIECZEŃSTWA UKRAINY W KONTEKŚCIE WOJNY POMIĘDZY ROSJĄ A UKRAINĄ. WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO POLSKI I UKRAINY

ABSTRAKT: Artykuł analizuje wybrane obszary współpracy polskich służb specjalnych ze Służbą Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) w kontekście trwającej wojny rosyjsko ukraińskiej. Przedstawiono ewolucję relacji operacyjnych po 2014 r., kiedy to aneksja Krymu przez Federację Rosyjską oraz wybuch konfliktu zbrojnego na Donbasie stały się katalizatorem zacieśnienia współpracy wywiadowczej między oboma państwami. Szczególną uwagę poświęcono intensyfikacji działań po pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r., która nadała współpracy nowy wymiar strategiczny i operacyjny, stawiając przed służbami obu krajów bezprecedensowe wyzwania w zakresie koordynacji działań w warunkach aktywnego konfliktu zbrojnego. Omówiono kluczowe pola kooperacji, takie jak wymiana informacji wywiadowczych i kontrwywiadowczych, wspólne przeciwdziałanie rosyjskim operacjom wpływu oraz dezinformacji, zwalczanie cyberzagrożeń wymierzonych w infrastrukturę państwową, a także ochrona infrastruktury krytycznej obu krajów. Artykuł wskazuje, że skuteczność tej współpracy jest uwarunkowana nie tylko zasobami i zdolnościami operacyjnymi stron, lecz również poziomem wzajemnego zaufania instytucjonalnego oraz kompatybilnością procedur i standardów wymiany informacji niejawnych, wypracowanych zarówno w ramach struktur dwustronnych, jak i szerszych formatów wielostronnych. W artykule podkreślono znaczenie synergii działań obu państw dla bezpieczeństwa regionalnego w Europie Środkowo Wschodniej, wskazując jednocześnie na główne wyzwania strukturalne i operacyjne. Należą do nich różnice systemowe wynikające z odmiennych tradycji prawn instytucjonalnych, presja operacyjna generowana przez aktywne działania Rosji w przestrzeni kinetycznej, informacyjnej i cybernetycznej oraz konieczność dalszej harmonizacji procedur w ramach procesów integracji euroatlantyckiej Ukrainy. Istotnym elementem analizy jest również ocena wpływu tej współpracy na zdolności obronne i bezpieczeństwo wewnętrzne zarówno Polski, jak i Ukrainy. Analiza ukazuje współpracę polsko ukraińską na poziomie służb specjalnych jako istotny element wzmacniania odporności państw regionu wobec agresywnej polityki Federacji Rosyjskiej, a także jako przykład praktycznej realizacji solidarności sojuszniczej w warunkach trwającego konfliktu zbrojnego. Wnioski z przeprowadzonej analizy mogą stanowić punkt odniesienia dla dalszych badań nad architekturą bezpieczeństwa w regionie oraz rolę współpracy bilateralnej w systemie zbiorowej obrony.

SŁOWA KLUCZOWE: polskie służby specjalne, Służba Bezpieczeństwa Ukrainy, wojna rosyjsko-ukraińska, operacje wpływu, infrastruktura krytyczna

SELECTED ASPECTS OF COOPERATION BETWEEN THE POLISH SPECIAL SERVICES AND THE SECURITY SERVICE OF UKRAINE IN THE CONTEX OF THE WAR BETWEEN RUSSIA AND UKRAINE. IMPACT ON THE SECURITY OF POLAND AND UKRAINE

ABSTRACT: The article analyzes selected areas of cooperation between Polish special services and the Security Service of Ukraine (SBU) in the context of the ongoing Russo-Ukrainian war. The evolution of operational relations after 2014 is presented, when Russia's annexation of Crimea and the outbreak of armed conflict in Donbas became catalysts for strengthening intelligence cooperation between the two states. Particular attention is paid to the intensification of activities following Russia's full-scale invasion of Ukraine in February 2022, which gave the cooperation a new strategic and operational dimension, posing unprecedented challenges for the services of both countries in terms of coordinating activities under conditions of an active armed conflict. Key areas of cooperation are discussed, including the exchange of intelligence and counter-intelligence information, joint efforts to counter Russian influence operations and disinformation, combating cyber threats targeting state infrastructure, and the protection of critical infrastructure in both countries. The article argues that the effectiveness of this cooperation depends not only on the resources and operational capabilities of the parties involved, but also on the level of mutual institutional trust and the compatibility of procedures and classified information-sharing standards developed within both bilateral structures and broader multilateral formats. The article emphasizes the significance of synergizing the efforts of both states for regional security in Central and Eastern Europe, while identifying the main structural and operational challenges. These include systemic differences arising from distinct legal and institutional traditions, operational pressure generated by Russia's active conduct across kinetic, informational, and cyber domains, and the need for further harmonization of procedures within the framework of Ukraine's Euro-Atlantic integration processes. An important element of the analysis is also an assessment of the impact of this cooperation on the defense capabilities and internal security of both Poland and Ukraine. The analysis presents Polish-Ukrainian cooperation at the level of special services as a significant element in strengthening the resilience of states in the region against the aggressive policy of the Russian Federation, as well as an example of the practical realization of allied solidarity under conditions of an ongoing armed conflict. The conclusions drawn from the analysis may serve as a reference point for further research into the security architecture of the region and the role of bilateral cooperation within the collective defense system.

KEYWORDS: Polish intelligence services, Security Service of Ukraine, Russian-Ukrainian war, influence operations, critical infrastructure

WPROWADZENIE

Po objęciu urzędu prezydenta Rosji przez Władimira Putina po raz pierwszy – co miało miejsce w 2000 r. – rozpoczęto zakrojony na szeroką skalę proces reorganizacji państwa i jego sił zbrojnych. Plany W. Putina zakładały pokonanie marazmu i kryzysu lat 90. XX w. i prze-modelowanie FR w światowe mocarstwo. Ten cel miał być osiągnięty poprzez m.in. budowę nowoczesnych sił zbrojnych i konkretnej strategii ich użycia. Sztab Generalny Rosji opracował tzw. „konceptę wojny nowej generacji”, ogłoszoną w styczniu 2013 r. W modelu wojny XXI wieku zasadniczy nacisk położono na narzędzia niemilitarnego oddziaływania dla osiągnięcia strategicznych celów politycznych Rosji¹.

Pełnoskalowa agresja FR na Ukrainę w 2022 r. doprowadziła do bezprecedensowej intensyfikacji współpracy państw Europy Środkowo-Wschodniej w obszarze bezpieczeństwa. Szczególne znaczenie w tym procesie odgrywają służby specjalne, których zadania obejmują zarówno pozyskiwanie informacji, jak i przeciwdziałanie operacjom wywiadowczym oraz

¹ D.D. Kasprzycki, *Konflikt zbrojny na Ukrainie w kontekście rosyjskiej koncepcji wojny nowej generacji*, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2022, 1, s. 80; Vide: L. Pińczak, *Wojna rosyjsko-ukraińska - kampania 2022 r. Przebieg i następstwa*, „Rocznik Strategiczny” 2022, 23, s. 383-407; M. Klasa, M. Klasa, *Rosyjska „specjalna operacja wojskowa” jako nieudany coup de main. Perspektywa analizy wywiadowczej*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2025, 32, s. 53-84.

działaniom hybrydowym prowadzonym przez Rosję. Polska, jako państwo graniczące z Ukrainą i aktywnie wspierające jej wysiłek obronny, stała się jednym z kluczowych partnerów Kijowa w wymiarze wywiadowczym i kontrwywiadowczym. Współpraca polskich służb specjalnych z SBU² nabrała nowej dynamiki, obejmując m.in. wymianę informacji, zwalczanie rosyjskich operacji wpływu, ochronę infrastruktury krytycznej oraz przeciwdziałanie zagrożeniom cybernetycznym.

Mimo rosnącego znaczenia tej kooperacji w literaturze naukowej wciąż brakuje pogłębionych analiz dotyczących jej zakresu, uwarunkowań i praktycznych efektów. Złożoność środowiska bezpieczeństwa, tajność działań operacyjnych oraz dynamiczny charakter wojny sprawiają, że temat ten wymaga szczególnej ostrożności badawczej i oparcia się na dostępnych źródłach otwartych, analizach eksperckich oraz danych instytucjonalnych.

W ramach pracy autorzy skupili się na problemie badawczym określającym zakres kluczowych obszarów współpracy polskich służb specjalnych ze SBU oraz czynników wpływających na jej intensyfikację w kontekście wojny rosyjsko-ukraińskiej uwzględniając aspekt bezpieczeństwa Polski i Ukrainy. W związku z tym podjęte zostaną starania udzielenia odpowiedzi na pytania badawcze:

1. Jak ewoluowała współpraca polskich służb specjalnych i SBU od 2014 r. do czasu pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę?
2. Jakie obszary współpracy uległy największemu wzmocnieniu po 2022 r.?

Badanie prowadzone było w oparciu o poniższe tezy badawcze:

1. Współpraca polskich służb specjalnych z SBU znacząco zintensyfikowała się po 2022 r., stając się jednym z kluczowych elementów regionalnej architektury bezpieczeństwa.
2. Najważniejsze obszary kooperacji dotyczą wymiany informacji wywiadowczych, kontrwywiadowczych, przeciwdziałania rosyjskim operacjom wpływu oraz ochrony infrastruktury krytycznej i cyberbezpieczeństwa.
3. Skuteczność współpracy zależy od stopnia harmonizacji procedur, zaufania instytucjonalnego oraz presji operacyjnej wynikającej z działań Rosji.

Badanie opiera się na metodach właściwych dla nauk o bezpieczeństwie i stosunków międzynarodowych, w szczególności: analizie treści (*content analysis*) dokumentów instytucjonalnych, raportów rządowych, komunikatów służb oraz publikacji think-tanków; analizie porównawczej, pozwalającej zestawić ewolucję współpracy przed i po 2022 r.; studiach przypadku (*case studies*) dotyczących wybranych obszarów współpracy, takich jak cyberbezpieczeństwo czy przeciwdziałanie operacjom wpływu; analizie systemowej, umożliwiającej ocenę współpracy w kontekście szerszego środowiska bezpieczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej.

² Vide: Na temat genezy powstania i działalności SBU oraz innych służb specjalnych Ukrainy: A. Olechno, *Służby specjalne w systemie politycznym Ukrainy*, „Studia Politologiczne” 2017, 43, s. 113-127; A. Давид, *День СБУ: найуспішніші операції спецслужби проти Росії на морі, в небі й на землі*, https://molbuk.ua/ukraine/308225-den-sbu-naiuspishnishi-operacii-specsluzhby-proty-rosii-na-mori-v-nebi-i-na-zemli.html#google_vignette (08.05.2026).

EWOLUCJA I UWARUNKOWANIA WSPÓŁPRACY POLSKICH SŁUŻB SPECJALNYCH Z SBU

Stosunki polsko-ukraińskie i ukraińsko-polskie postrzegane były i nadal są jako rzeczywistość trudna, złożona, historycznie bolesna, ale też pełna analogii, etosu i problemów dnia codziennego. Obraz ten wynika z położenia geograficznego, styku narodów, tradycji, postaw kultur, zachowań i wartości społeczno-politycznych³.

Współpraca polskich służb specjalnych z SBU realizowana była stopniowo, w ścisłym związku z przemianami geopolitycznymi w Europie Środkowo-Wschodniej po rozpadzie ZSRR. Początkowo relacje te były sporadyczne i koncentrowały się głównie na zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, przemytu oraz nielegalnej migracji na pograniczu polsko-ukraińskim. Wynikało to z faktu, że zarówno Polska, jak i Ukraina w latach 90. XX w. były państwami w procesie transformacji, zmagającymi się z dziedzictwem postsowieckich struktur oraz słabością instytucji państwowych. W tym okresie współpraca służb miała przede wszystkim wymiar policyjno-operacyjny, a nie strategiczny.

Relacje służb polskich i ukraińskich nie były wolne od kwestii kontrowersyjnych i budzących spore emocje. Cieniem na tych w relacjach położyła się tzw. „sprawa Łysenki”. W sierpniu 1993 r. pod zarzutem prowadzenia działalności szpiegowskiej został aresztowany na terenie Polski oficer SBU, major Anatolij Łysenko. Rząd Ukrainy zapewniał, że sprawa mjr. A. Łysenki jest próbą generowania nastrojów antyukraińskich, a z drugiej strony proponował jednak, aby ten incydent był rozpatrywany poufnie. Proces Łysenki w październiku 1993 r. zakończył się wyrokiem skazującym, a przedmiotowa afera szpiegowska położyła się cieniem na pozytywny przebieg dwuletniej współpracy polsko-ukraińskiej i zamroziła na kilkanaście miesięcy obustronne stosunki⁴.

Jednak współpraca służb obu państw (i nie tylko służb) była niezwykle potrzebna, gdyż, jak zauważa Andrzej Sławiński: „Wspólne działania zarówno Polski, jak i Ukrainy wyraźnie pokazały konieczność dalszego zacieśniania współpracy oraz jej intensyfikacji, szczególnie w obliczu zagrożenia wpadnięciem w „szarą strefę bezpieczeństwa europejskiego”, która stworzyła się w tej części kontynentu po upadku żelaznej kurtyny i zniknięciu ZSRR”⁵.

Istotnym punktem zwrotnym dla rozwoju współpracy było przystąpienie Polski do NATO w 1999 r. oraz do Unii Europejskiej w 2004 r. Integracja euroatlantycka spowodowała modernizację polskiego systemu bezpieczeństwa, w tym przekształcenie służb specjalnych w

³ A. Chodubski, *Stosunki polsko-ukraińskie: granice współpracy na początku lat 90. XX w.*, „Nowa Polityka Wschodnia” 2012, 1, s. 131; Vide: K. Borkowski, *Znaczenie polityki zagranicznej Ukrainy dla bezpieczeństwa Polski*, Kraków 2021, passim.

⁴ EKaczor, *Współpraca Polski i Ukrainy na płaszczyźnie politycznej i militarnej po 1991 roku*, „Facta Simonidis” 2010, nr 1, s. 85; Vide: T.A. Tupalski, *Stosunki polsko - ukraińskie w latach 2004-2010*, „Colloquium Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni” 2014, 3; A. Szeptycki, *Współczesne stosunki polsko-ukraińskie*, Warszawa 2023.

⁵ A. Sławiński, *Główne kierunki polsko-ukraińskiej współpracy wojskowej po 1991 roku*, „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności” 2020, 2, s. 134.

nowoczesne instytucje zdolne do współdziałania z partnerami zagranicznymi. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW), Agencja Wywiadu (AW), Służba Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) oraz Służba Wywiadu Wojskowego (SWW) zaczęły odgrywać coraz większą rolę w regionalnej architekturze bezpieczeństwa, a Polska stała się jednym z kluczowych państw wspierających prozachodni kurs Ukrainy. Współpraca z SBU zaczęła obejmować nie tylko kwestie kryminalne, lecz także wymianę informacji dotyczących zagrożeń terrorystycznych, proliferacji broni oraz aktywności obcych służb wywiadowczych. W październiku 2015 r. ówczesni szefowie służb – ABW gen. Dariusz Łuczak i SBU płk Wasyl Hrycak – podczas spotkania we Lwowie omówili zasadny i kierunki współpracy w zakresie zwalczania zagrożeń dla Polski i Ukrainy⁶.

Tym samym służby specjalne Ukrainy stały się w sposób niejako naturalny partnerami dla polskich służb w zwalczaniu zagrożeń dla obu państw. Jak wypowiedział się w 2015 r. Marek Biernacki – ówczesny minister koordynator ds. służb specjalnych: „Nie ukrywam, że służby ukraińskie, służby specjalne są partnerskimi, więc staramy się monitorować wszelakiego typu zagrożenia. Nie chcemy być zaskoczeni”⁷.

Wstąpienie Polski do UE, wybuch „pomarańczowej rewolucji” na Ukrainie i zaangażowanie polskich władz oraz wsparcie polskiego społeczeństwa stworzyły warunki do nowego otwarcia w relacjach pomiędzy oboma krajami. Czynnikiem, który istotnie wpłynął na zbliżenie obu stron był wzrost znaczenia Polski i Ukrainy na arenie międzynarodowej⁸.

Kolejna faza ewolucji współpracy nastąpiła po wydarzeniach Euromajdanu w latach 2013-2014 oraz aneksji Krymu przez FR i rozpoczęciu działań zbrojnych w Donbasie. Zmiana orientacji politycznej Ukrainy na jednoznacznie prozachodnią oraz otwarta agresja FR spowodowały, że Polska zaczęła postrzegać stabilność Ukrainy jako jeden z kluczowych elementów własnego bezpieczeństwa. W tym aspekcie współpraca służb specjalnych nabrała nowego wymiaru: z jednej strony dotyczyła wsparcia reform sektora bezpieczeństwa Ukrainy, z drugiej – wspólnego neutralizowania rosyjskich operacji wywiadowczych, dezinformacyjnych i hybrydowych. Po 2014 r. Ukraina stała się jednym z zasadniczych pól konfrontacji pomiędzy Zachodem a Rosją, co wymusiło intensyfikację koordynacji służb państw NATO z SBU oraz z nowo utworzonymi organami jak Narodowe Antykorupcyjne Biuro Ukrainy⁹.

Konflikt ukraińsko-rosyjski rozpoczął się w 2014 r. udowodnił, iż stan pokoju w Europie nie jest procesem trwałym, który nie wymaga zaangażowania w jego utrzymanie. Imperialna polityka FR, np. zbrojne ataki na Gruzję i Ukrainę, udowodniła społeczności międzynarodowej realne zagrożenia ze strony tego państwa. Bezprawna aneksja Krymu przez Rosję uświadomiła,

⁶ InfoSecurity24, *Współpraca ABW i Służby Bezpieczeństwa Ukrainy*, <https://infosecurity24.pl/wspolpraca-abw-i-sluzby-bezpieczenstwa-ukrainy> (15.03.2026).

⁷ *Polskie i ukraińskie służby nawiązały współpracę. Chcą kontrolować przepływ uchodźców nowym szlakiem*, <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-polskie-i-ukraińskie-sluzby-nawiazaly-wspolprace-chca-kontro,nId,1894080> (15.03.2026).

⁸ A. Latosińska, *Ukraina w polityce zagranicznej Polski (2004-2014)*, [w:] M. Pietrasiak, M. Stelmach, K. Żakowski, (red.), *Polityka zagraniczna Polski. 25 lat doświadczeń*, Łódź 2016, s. 117.

⁹ M. Jaremczuk, *Współpraca Narodowego Antykorupcyjnego Biura Ukrainy ze służbami specjalnymi innych państw a bezpieczeństwo wewnętrzne Polski*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2018, 19, passim.

jak delikatne jest prawo międzynarodowe oraz jak małe są podstawy jego egzekwowania. Pojawiły się obawy, iż aspiracje Rosji będą wzrastać. FR zainspirowana osiągniętymi sukcesami oraz słabą reakcją ze strony społeczności międzynarodowej będzie nadal badać zachowanie świata wobec swojej agresywnej polityki międzynarodowej. Poważny niepokój powinien budzić plan Rosji zakładający opanowanie części lub całości Ukrainy, czy odzyskanie strefy wpływów nad obszarami niektórych państw członkowskich NATO¹⁰.

Po agresji FR na Ukrainę w 2022 r. Polska – ze względu na sąsiedztwo i dotychczasową politykę – stała się państwem awangardowym w zakresie pomocy temu państwu. Dotyczyła ona m.in. dostaw amunicji i broni, w tym myśliwców MiG-29, udzielenia pomocy uchodźcom, ewakuacji rannych i utworzenia hubu wojskowego i humanitarnego. Polska zainspirowała też międzynarodowe wsparcie polityczne i aktywnie działała na rzecz zacieśnienia współpracy Ukrainy z NATO i izolowania Rosji¹¹.

Agresja FR na Ukrainę, rozpoczęta 24 lutego 2022 r., doprowadziła do kolejnego etapu we współpracy polskich służb specjalnych z SBU. Rozpoczęto istotne gromadzenie informacji i materiałów dowodowych, ich analizę oraz przekazywanie danych właściwym organom międzynarodowym, w tym Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu. Z oficjalnych komunikatów ABW wynika, że od pierwszego dnia agresji służba ta prowadziła działania na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego Polski oraz wsparcia Ukrainy. ABW uczestniczyła w dokumentowaniu rosyjskich zbrodni wojennych na terytorium Ukrainy, działając w porozumieniu z prokuraturą oraz stroną ukraińską, która zwróciła się do Polski o pomoc w tym zakresie¹².

Równolegle intensyfikacji uległa współpraca wojskowego segmentu polskich służb specjalnych z partnerami ukraińskimi. Od 2022 r., po agresji FR na Ukrainę, SKW intensywnie koordynuje swoje działania ze służbami specjalnymi państw NATO w celu ochrony, osłony i zabezpieczenia interesów ekonomicznych sił zbrojnych Polski oraz kontrwywiadowczej ochrony oraz osłony sił sojuszniczych przebywających w Polsce. SKW koordynuje także zabezpieczenie pomocy sojuszniczej dla Ukrainy³.

Determinanty wspólnych działań polskich służb specjalnych z SBU mają charakter wielowymiarowy. Po pierwsze, kluczowe znaczenie ma wspólnota zagrożeń – zarówno Polska, jak i Ukraina są celem działań rosyjskich służb specjalnych, cyberataków, operacji dezinformacyjnych i prób destabilizacji politycznej. Po drugie, współpraca ta jest uwarunkowana szerszym kontekstem politycznym: Polska konsekwentnie wspiera euroatlantyckie aspiracje Ukrainy, a jej służby pełnią rolę istotnego ogniwa w systemie wymiany informacji w ramach NATO i UE. Po trzecie, ważnym czynnikiem jest stopniowa reforma ukraińskiego sektora bezpieczeństwa, w tym tworzenie nowych instytucji antykorupcyjnych oraz próby ograniczenia wpływów

¹⁰ Z. Policikiewicz, P. Siemiątkowski, P. Tomaszewski (red.), *Współczesne wyzwania polityki bezpieczeństwa państw*, Toruń 2019, s.42.

¹¹ T. Żornaczuk, V. Jóźwiak, (red.), *Raport PISM. Współpraca regionalna w Europie Środkowej po agresji Rosji Na Ukrainę – zmiany i perspektywy*, Warszawa 2024, s.17.

¹² S. Żaryn, *Działania ABW po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji na Ukrainę*, <https://www.gov.pl/web/sluzby-specjalne/dzialania-abw-po-rozpoczeciu-rosyjskiej-inwazji-na-ukraine> (08.03.2024).

postsowieckich struktur w SBU i innych służbach. Współpraca ukraińskich organów ze służbami specjalnymi innych państw ma też znaczenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego Polski, m.in. poprzez zwalczanie korupcji transgranicznej, przestępczości zorganizowanej i wpływów rosyjskich¹³.

W praktyce współpraca polskich służb z SBU i innymi ukraińskimi instytucjami bezpieczeństwa obejmuje kilka kluczowych obszarów. Po pierwsze, jest to wymiana informacji wywiadowczych i kontrwywiadowczych dotyczących aktywności służb Rosji, agentury wpływu oraz zagrożeń hybrydowych. Po drugie, współpraca dotyczy ochrony szlaków transportowych, którymi przez terytorium Polski kierowana jest pomoc wojskowa i humanitarna na Ukrainę, co wymaga stałą koordynację działań, monitorowanie zagrożeń sabotażowych oraz przeciwdziałania próbom zakłócenia dostaw. Po trzecie, istotnym elementem jest współpraca w obszarze cyberbezpieczeństwa i walki z dezinformacją, co wynika z faktu, że rosyjskie operacje informacyjne są wymierzone zarówno w społeczeństwo polskie, jak i ukraińskie. Nie bez znaczenia są również podstawy instytucjonalne i prawne. Współpraca służb specjalnych jest z natury rzeczy niejawna, a jej szczegóły rzadko są ujawniane opinii publicznej. Jednak analiza dostępnych komunikatów, raportów oraz materiałów prasowych pozwala stwierdzić, że po 2014 r., a zwłaszcza po 2022 r., nastąpiło wyraźne zacieśnienie relacji pomiędzy polskimi służbami a SBU. W oficjalnych materiałach rządowych podkreśla się, że Polska jest jednym z kluczowych państw wspierających Ukrainę w wymiarze humanitarnym, politycznym i wojskowym, co w sposób naturalny przekłada się na intensyfikację współpracy służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo¹⁴.

Współpraca służb obu państw jest jak najbardziej zasadna, gdyż Polska i Ukraina potrzebują intensywnych, bieżących kontaktów, aby na jak najwcześniejszym etapie diagnozować i neutralizować zagrożenia. Według danych ABW można wnioskować, że zmianie uległ sposób działania rosyjskich służb, które obecnie inicjują i koordynują działania dywersyjne o charakterze terrorystycznym. Celem stały się głównie obiekty cywilne, np. magazyny i sklepy wielkopowierzchniowe. Do działań dywersyjnych nie są już tak często wykorzystywani agenci lub stali współpracownicy służb Rosji. Obecnie na popularności zyskuje wykorzystanie tzw. proxy agentów, czyli jednorazowych agentów¹⁵.

Ewolucja współpracy polskich służb specjalnych z SBU przebiegała od relacji o charakterze głównie operacyjno-policyjnym w latach 90., poprzez sukcesywne zacieśnianie więzi po 2014 r., aż po strategiczne partnerstwo w warunkach wojny pomiędzy FR a Ukrainą. Uwarunkowania tej współpracy obejmują zarówno wspólnotę zagrożeń, jak i zbieżność interesów politycznych oraz osadzenie Polski w strukturach euroatlantyckich.

¹³ *Współpraca międzynarodowa w kontekście Ukrainy*, <https://skw.gov.pl/aktualnosci/wspolpraca-miedzynarodowa-w-kontekscie-ukrainy/> (08.03.2024).

¹⁴ S. Żaryn, *Działania ABW...* op. cit.

¹⁵ A. Olech, *Obywatele Ukrainy popełniają najwięcej dywersji w Polsce. Ta statystyka nie mówi wszystkiego*, <https://defence24.pl/geopolityka/obywatele-ukrainy-popelniaja-najwiecej-dywersji-w-polsce-ta-statystyka-nie-mowi-wszystkiego> (15.03.2026).

OPERACYJNE OBSZARY KOOPERACJI W KONTEKŚCIE WOJNY ROSYJSKO-UKRAIŃSKIEJ

Agresja Rosji na Ukrainę doprowadziła do bezprecedensowego zacieśnienia współpracy pomiędzy polskimi służbami specjalnymi – ABW, SKW, AW, SWW – a ukraińską SBU. Intensyfikacja ta wynikała zarówno z bezpośredniego zagrożenia militarnego i hybrydowego ze strony Rosji, jak i z rosnącej roli Polski jako państwa frontowego NATO oraz kluczowego hubu logistycznego dla wsparcia Ukrainy. Współpraca ta obejmuje szereg obszarów operacyjnych, które w warunkach wojny nabrały strategicznego znaczenia.

8 lipca 2024 r. podpisane zostało formalne porozumienie pomiędzy Polską a Ukrainą dotyczące form i zakresu współpracy – w tym obejmującym działania wywiadów i kontrwywiadów obu państw. W porozumieniu czytamy: „1. Polskie służby specjalne będą współpracować z ukraińskimi odpowiednikami w zakresie identyfikacji i zwalczania zidentyfikowanych zagrożeń; 2. Polska będzie wspierać Ukrainę we wzmacnianiu współpracy z NATO w sferze wywiadowczej i kontrwywiadowczej”¹⁶.

Warto zwrócić uwagę na określone płaszczyzny współpracy polskich i ukraińskich służb specjalnych. Po pierwsze, wymiana informacji wywiadowczych i kontrwywiadowczych. Zasadniczym obszarem kooperacji pozostaje wymiana informacji dotyczących działań służb specjalnych Rosji, jej Sił Zbrojnych oraz aktywności dywersyjnej na terenie Ukrainy i nie tylko. SBU, dysponując rozbudowaną siecią źródeł na terytoriach okupowanych oraz w samej FR, dostarczała polskim służbom danych dotyczących planów operacyjnych rosyjskich jednostek, aktywności służb specjalnych Rosji oraz działań sabotażowych wymierzonych w państwa NATO¹⁷. Jednym z przykładów dwustronnej współpracy służb Polski i Ukrainy była również wymiana informacji o osobach podejrzanych o działalność szpiegowską – w tym przypadku – skutkowało to rozbiciem w 2023 r. rosyjskiej siatki agenturalnej prowadzącej obserwację infrastruktury kolejowej w Polsce. Przedmiotowa operacja była możliwa dzięki informacjom przekazanych przez stronę ukraińską¹⁸.

Druga płaszczyzna współpracy polskich służb specjalnych i SBU to przeciwdziałanie rosyjskim operacjom wpływu i dezinformacji. W 2023 r. ABW informowała o zablokowaniu kilkudziesięciu portali i profili szerzących rosyjską propagandę, z których część była wcześniej monitorowana przez SBU¹⁹. Rosyjska wojna informacyjna stała się jednym z kluczowych pól współpracy. Służby specjalne prowadziły wspólne działania w zakresie identyfikacji kampanii dezinformacyjnych, w tym narracji mających na celu osłabienie poparcia społecznego dla

¹⁶ Porozumienie o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, <https://www.gov.pl/web/premier/polsko-ukrainskie-porozumienie-w-dziedzinie-bezpieczenstwa> (22.03.2026).

¹⁷ Ukraine's Current Counterintelligence Capabilities, <https://www.ponarseurasia.org/ukraines-current-counterintelligence-capabilities/> (22.03.2026).

¹⁸ Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, *Kolejne zarzuty w sprawie działalności siatki szpiegowskiej, tzw. „kamerkowców”*. Wydano list gończy, <https://www.abw.gov.pl/pl/informacje/2700,Kolejne-zarzuty-w-sprawie-dzialalnosci-siatki-szpiegowskiej-tzw-kamerkowcow-Wyda.html> (22.03.2026).

¹⁹ TVP Info, „ABW blokuje rosyjskie portale propagandowe”, <https://www.tvp.info/tag?tag=abw> (22.03.2026).

wsparcia Ukrainy oraz destabilizację sytuacji politycznej w Polsce. Według raportów ukraińskich think-tanków Rosja wykorzystywała sieci botów, fałszywe konta oraz kontrolowane media do szerzenia treści antyukraińskich i antynatowskich, często kierowanych bezpośrednio do odbiorców w Polsce. Wspólne działania obejmowały analizę źródeł, identyfikację powiązań finansowych oraz neutralizację kanałów propagandowych²⁰.

Kolejną płaszczyzną obecnej współpracy polskich i ukraińskich służb specjalnych są działania mające na celu udaremnienie zamachów na terenie Polski lub Ukrainy. Oficjalne informacje ujawnione przez SBU i ABW wskazują, że obie formacje w 2024 r. udaremniły planowany zamach na prezydenta Wołodymyra Zełenskigo. Zamach planowany był na terenie portu lotniczego Rzeszów-Jasionka. Niedoświadczonym zamachowcem miał być Paweł K. – były żołnierz – działający z pobudek ideologicznych i finansowych. Planował zamach z wykorzystaniem zaawansowanych metod np. atak dronem typu FPV lub precyzyjny atak snajpera. Zatrzymany zamachowiec był tzw. uśpionym agentem GRU, aktywowanym po ataku Rosji na Ukrainę. Strona ukraińska oficjalnie przekazała, że udział polskich służb odegrał kluczową rolę w operacji zatrzymania rosyjskiego agenta²¹.

Zamachy terrorystyczne wpisują się w *modus operandi* rosyjskich służb specjalnych i mogą skutkować kreowaniem sytuacji kryzysowych w innych państwach. Działania takie są niezwykle skomplikowane o charakterze tajnym i prowadzone bywają zazwyczaj na terytoriach obcych państw. Celem strategicznym przedmiotowych działań jest destabilizacja sytuacji na części bądź całości terytorium obcego państwa, a także dyskredytacja jego władz w otoczeniu międzynarodowym. Mają również w zamiarze oddziaływanie na rządy i opinię publiczną innych państw zgodnie z interesem Rosji²².

Następną kwestią związaną ze współpracą służb obu państw jest ochrona infrastruktury krytycznej i szlaków logistycznych. Polska stała się głównym kanałem transportu uzbrojenia, sprzętu wojskowego i pomocy humanitarnej na Ukrainę. Z tego względu ochrona infrastruktury kolejowej, magazynowej i energetycznej stała się priorytetem²³. Aktualnie jest to atrakcyjny obszar operowania rosyjskich służb specjalnych, czemu muszą zaradzić zarówno polskie,

²⁰ Kyiv PR Consultants Charged With Treason After Running Disinformation Operations For Russia, <https://spravdi.org/en/kyiv-pr-consultants-charged-with-treason-after-running-disinformation-operations-for-russia/> (22.03.2026).

²¹ B. Wypartowicz, *Były żołnierz chciał zabić Zełenskigo w Rzeszowie? SBU ujawnia szczegóły akcji z 2024 roku*, <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-wewnetrznego/byly-zolnierz-chcial-zabic-zelenskigo-w-rzeszowie-sbu-ujawnia-szczegoly>, (25.03.2026); Vide: B. Figaj, *Polak chciał pomóc w zamachu na Zełenskigo. Były wojskowy usłyszał wyrok*, <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-wewnetrznego/polak-chcial-pomoc-w-zamachu-na-zelenskigo-byly-wojskowy-uslyszal-wyrok> (25.03.2026).

²² J. Darczewska, P. Żochowski, *Środki aktywne. Rosyjski towar eksportowy*, „Punkt widzenia OSW” 2017, nr 63, passim. SBU, podobnie jak ABW, posiada w swoich strukturach wyspecjalizowaną jednostkę do działań antyterrorystycznych. Vide: T. Сафронов, *ЦСО „А” формує новий імпровізований підрозділ*, <https://military.com/uk/news/tso-a-formuye-novyy-shturmovyy-pidrozdil/> (08.05.2026); M. Layuk, *ЦСО „А” СБУ: від боротьби з тероризмом до війни з окупантами*, <https://www.ukrainer.net/tso-a-sbu/> (08.05.2026); O. Кацімон, *СБУ вперше розповіла, як снайперу Центру „А” воювали за фортецю Бахмут*, <https://suspilne.media/630294-sbu-vperse-rozpovila-ak-snajperi-centru-a-vouvali-za-fortecu-bahmut/> (08.05.2026).

²³ Rada do spraw Współpracy z Ukrainą. Kancelaria Prezesa rady Ministrów, *Polska pomoc Ukrainie 2022-2023*, 09.2025, s. 29-30.

ukraińskie a w wielu przypadkach także służby specjalne państw NATO. Polska i Ukraina należą do państw najbardziej narażonych na rosyjskie operacje sabotażowe wymierzone w infrastrukturę energetyczną i transportową²⁴.

W listopadzie 2025 r. opinia publiczna w Polsce poinformowana została o aktach dywersji na liniach kolejowych. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Minister Sprawiedliwości jednogłośnie oznajmili, że była to „robota” specjalistów związanych z Rosją. Minister SWiA Marcin Kierwiński wskazał, iż „wszystko wskazuje na to, że użyty ładunek był profesjonalnie przygotowany i nosił cechy poważnej, zaplanowanej operacji przeprowadzonej przez osoby mające realne doświadczenie w tego typu działaniach. Trzeba pamiętać, że rosyjskie służby często rekrutują wykonawców takich operacji przez Internet: czasem są to osoby bez doświadczenia. Był to atak znacznie bardziej zaawansowany niż akty sabotażu, z którymi mieliśmy do czynienia, wcześniej przygotowany tak, by wyrządzić Polsce poważniejsze szkody”²⁵. Z informacji przekazanych przez SBU wynika, że rosyjskie służby specjalne sukcesywnie intensyfikują swoje działania na wschodniej flance NATO. Do realizacji tych celów rosyjskie służby wykorzystują m.in. obywateli Ukrainy gotowych do szpiegostwa, a także sabotażu i dywersji²⁶.

Wspólne działania służb specjalnych w tym zakresie pozostają niezwykle istotne dla bezpieczeństwa obu państw zgodnie z tym, co zauważa Ewa Jakubiak: „Specyficzną rolę w ochronie IK pełnią służby specjalne. W swojej dyspozycji posiadają rozwinięte siły służące do identyfikacji zagrożeń wywołanych działalnością człowieka”²⁷.

Intensywnie jest realizowana współpraca polskich i ukraińskich, jak również poszczególnych państw NATO zakresie cyberbezpieczeństwa. Rosyjskie cyberataki wymierzone w Polskę i Ukrainę są jednym z najbardziej dynamicznych obszarów współpracy. CERT-ABW. Jednostki cybernetyczne SBU prowadzą wymianę informacji o złośliwym oprogramowaniu, infrastrukturze botnetów oraz technikach stosowanych przez rosyjskie grupy APT, takie jak Sandworm, APT28 czy Gamaredon. W 2022 r. SBU przekazała Polsce dane dotyczące kampanii phishingowych wymierzonych w polskie instytucje rządowe, co pozwoliło na ich szybkie zneutralizowanie. Z kolei polskie służby udostępniały Ukrainie narzędzia analityczne oraz wsparcie ekspertów w zakresie analizy incydentów. Rozpoznając aktywność grup APT w Polsce realizowana jest przez służby specjalne współpraca z CSIRT-ami poziomu krajowego – CSIRT MON i CSIRT GOV. Istotne znaczenie ma ponadto współpraca międzynarodowa w ramach CSIRTs Network i partnerami komercyjnymi. Często analogiczne ataki prowadzone są w wielu krajach jednocześnie. W 2023 r. obserwowana była aktywność grupy APT29/Midnight

²⁴ K. Redłowska, M. Popyk, T. Keatinge, *Responding to Russian Sabotage Financing*, <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/insights-papers/responding-russian-sabotage-financing> (26.03.2026).

²⁵ D. Mikołajczyk, *Robota profesjonalistów. Czy służby są gotowe „na wojnę”?*, <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/robota-profesjonalistow-czy-sluzby-sa-gotowe-na-wojne> (26.03.2026); *Vide: Fotografowali strategiczną infrastrukturę. Ukraińcy zatrzymani przez ABW*, <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-we-wnetrznego/fotografowali-strategiczna-infrastruktura-ukraincy-zatrzymani-przez-abw> (08.04.2026).

²⁶ J.M. Raubo, *To nie koniec rosyjskiego sabotażu*, <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/to-nie-koniec-rosyjskiego-sabotazu-opinia> (26.03.2026).

²⁷ E. Jakubiak, *Ochrona infrastruktury krytycznej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe SGSP” 2018, 66, s. 172.

Blizzard, związanej z rosyjską Służbą Wywiadu Zagranicznego. Efekty tych działań w kwietniu 2023 r. przedstawiła SKW. Raport SKW dotyczył kampanii szpiegowskiej, mającej na celu pozyskiwanie informacji z ministerstw spraw zagranicznych oraz placówek dyplomatycznych, w większości znajdujących się w krajach należących do NATO i UE²⁸.

Według specjalistów z ukraińskiego zespołu reagowania na incydenty CERT-UA Polska oraz jej władze są poważnie narażone na cyberataki dokonywane przez grupy związane z rosyjskimi służbami. W 2023 r. ukraińskie służby informowały o możliwości przedmiotowych ataków dokonywanych na władze RP i UA. Sprawcy tych ataków podszywali się pod SBU²⁹. W 2025 r. ABW i SKW poinformowały wraz z partnerami zagranicznymi o działaniach rosyjskiego GRU. Według informacji służb wywiad wojskowy GRU co najmniej od 2022 r. prowadzi kampanię cyberszpiegowską przeciwko firmom takim jak IT, transportowi kolejowemu, lotniczemu i drogowemu, branży zbrojeniowej i logistycznej. Wszystkie łączy jeden mianownik: pomoc walczącej Ukrainie³⁰.

Istotnym aspektem współpracy służb specjalnych pozostają wspólne szkolenia, doradztwo i wsparcie techniczne. W 2023 r. Polska i Kanada przeprowadziły dla SBU m.in. szkolenie medyków bojowych, saperów (inżynierów bojowych) i załóg pancernych dla personelu tej służby³¹.

Kwestie takie jak szkolenia i doradztwo również mogą być wykorzystywane przez obce służby specjalne lub grupy przestępcze z nimi powiązane. W 2025 r. ABW i SBU na podstawie informacji przekazanych przez meksykańskie służby specjalne rozpracowały grupę meksykańskich ochotników – prawdopodobnie powiązanych z Rosją – którzy brali udział w szkoleniach dotyczących wykorzystywania dronów na terenie UA³².

Obustronne szkolenia i wymiana informacji pomiędzy ABW a SBU dotyczą kwestii z zakresu procedur operacyjnych i technik oraz zacieśniania współdziałania w zakresie umiejętności paramilitarnych. Służby Polski i Ukrainy organizują wspólne szkolenia w celu wymiany doświadczeń, w tym o charakterze specjalistycznym i operacyjnym. Wymiana wspólnych doświadczeń obejmuje np. techniki pracy operacyjnej, co jest kluczowe w świetle zagrożeń hybrydowych czy też podnoszenia kwalifikacji w zakresie działań o charakterze paramilitarnym. Przedmiotowe szkolenia są istotne w kontekście ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego obu państw przed zagrożeniami. Należy zaznaczyć, że oficjalne informacje o konkretnych terminach oraz uczestnikach wspólnych szkoleń służb specjalnych Polski i Ukrainy są objęte klauzulą niejawności, analogicznie jak szkolenia z zakresu ochrony informacji niejawnych.

²⁸ *Raport roczny z działalności CERT POLSKA 2023*, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cert.pl/uploads/docs/Raport_CP_2023.pdf (27.03.2026).

²⁹ S. Palczewski, *Ukraina: Polska celem nowej kampanii*, <https://cyberdefence24.pl/cyberbezpieczenstwo/ukraina-polska-celem-nowej-kampanii> (27.03.2026).

³⁰ P. Makowiec, *Służby ostrzegają przed rosyjskim GRU*, <https://cyberdefence24.pl/armia-i-sluzby/sluzby-ostregaja-przed-rosyjskim-gru> (27.03.2026).

³¹ *Wspólne oświadczenie premiera Morawieckiego i premiera Trudeau*, <https://www.gov.pl/web/premier/wspolne-oswiadczenie-premiera-morawieckiego-i-premiera-trudeau> (08.04.2026).

³² TVP Info, *Kartele szkolą się w Ukrainie. Polacy namierzili „ochotników” z Meksyku*, <https://www.tvp.info/88076038/kartele-narkotykowe-z-meksyku-i-kolumbii-wysylaja-swych-ludzi-na-wojne-do-ukrainy-interesuje-ich-szkolenie-dronowe-polskie-sluzby-namierzily-kanal-przerzutowy> (12.04.2026).

Rosyjska wojna informacyjna stała się jednym z kluczowych pól współpracy pomiędzy służbami Polski i Ukrainy. Służby prowadzą wspólne działania w zakresie identyfikacji kampanii dezinformacyjnych, w tym narracji mających na celu osłabienie poparcia społecznego dla wsparcia Ukrainy oraz destabilizację sytuacji politycznej w Polsce. Rosyjskie operacje informacyjne koncentrują się na podważaniu zaufania między Polską a Ukrainą i wzmacnianiu historycznych resentymentów oraz eskalowaniu konfliktów społecznych. FR wykorzystuje m.in. narracje dotyczące rzekomych przywilejów dla uchodźców ukraińskich, sporów historycznych oraz obciążeń ekonomicznych, aby osłabić solidarność społeczną i polityczną między państwami³³.

W 2025 r. ukraiński wywiad HUR ostrzegał Polskę przed nasilającą się rosyjską kampanią dezinformacyjną przed wyborami prezydenckimi. Informacje te dotyczyły m.in.: prób wywołania konfliktów między Polakami a uchodźcami ukraińskimi, manipulowania narracjami historycznymi, szerzenia fałszywych informacji o rzekomych zagrożeniach ekonomicznych. Współpraca ta umożliwiła polskim służbom szybsze reagowanie na kampanie wpływu³⁴. Nie tylko służby specjalne kooperują w tym zakresie – polskie instytucje, takie jak Fundacja INFO OPS Polska, współpracują z ukraińskimi partnerami w zakresie analizy zagrożeń informacyjnych. Raport *Foreign Information Manipulation and Interference Threats and Answers in Poland* podkreśla, że od 2014 r. Polska rozwija systemy monitorowania i przeciwdziałania rosyjskim operacjom wpływu, często korzystając z doświadczeń ukraińskich³⁵.

Polska stała się głównym kanałem transportu uzbrojenia, sprzętu wojskowego i pomocy humanitarnej na Ukrainę. Z tego względu ochrona infrastruktury kolejowej, magazynowej i energetycznej stała się priorytetem. Polskie i ukraińskie służby – często przy wsparciu służb specjalnych państw NATO – współpracują w zakresie monitorowania zagrożeń dla szlaków logistycznych, w tym prób sabotażu, ataków cybernetycznych oraz obserwacji prowadzonej przez rosyjskich agentów. Wspólne działania obejmują m.in.: analizę zdjęć satelitarnych i danych SIGINT, identyfikację osób prowadzących rozpoznanie infrastruktury, zabezpieczanie transportów wojskowych. Polska i Ukraina należą do państw najbardziej narażonych na rosyjskie operacje sabotażowe wymierzone w infrastrukturę energetyczną i transportową. Przykładem wspólnych działań było wyjaśnienie wspomnianego już powyżej incydentu na linii kolejowej Warszawa-Lublin w listopadzie 2025 r., która obsługuje ponad 100 pociągów dziennie i jest wykorzystywana do transportu pomocy wojskowej dla Ukrainy. Służby poinformowały, że model działania sprawców, był oparty na tym samym modelu działania, co w innych niedawnych operacjach powiązanych z Rosją, która do jej przeprowadzenia wykorzystwała

³³ M. Prysiachniuk, V. Solovian, *Report. Divide and Conquer: Russia's Information War Against Ukrainian-Polish Relations*, Warszawa 2023, s. 32. Vide: A. Olech, J. Dobrowolska, *Polsko-ukraińskie relacje a rosyjskie działania dezinformacyjne*, „Studia Bezpieczeństwa Narodowego” 2022, 26, s. 63-72.

³⁴ Portal Polskiego Radia, *Ukrainian intelligence says Russia running „Doppelganger” disinformation campaign to sway Polish election* <https://www.polskieradio.pl/395/7785/artykul/3525285,ukrainian-intelligence-says-russia-running-%E2%80%99Cdoubleganger-disinformation-campaign-to-sway-polish-election> (14.04.2026).

³⁵ M. Sijer, W. Pokora, *Foreign Information Manipulation and Interference Threats and Answers in Poland*, Fundacja INFO OPS Polska, 06.10.2024, <https://infoops.pl/foreign-information-manipulation-and-interference-threats-and-answers-in-poland/> (14.04.2026).

nieprzeszkolonych agentów, w tym cudzoziemców z Ukrainy, zawerbowanych za pośrednictwem nieformalnych lub przestępczych sieci i zdalnie kierowanych przez agentów działających za granicą Polski³⁶.

PODSUMOWANIE

Problem badawczy artykułu koncentruje się na określeniu kluczowych obszarów współpracy polskich służb specjalnych z SBU oraz identyfikacji czynników warunkujących intensyfikację tej kooperacji w kontekście wojny rosyjsko-ukraińskiej. Osadzenie problemu w szerszym tle – tj. rosyjskiej „koncepcji wojny nowej generacji” z 2013 r. oraz strategii odbudowy mocarstwowej pozycji Rosji zapoczątkowanej przez Putina w 2000 r. – nadaje pracy wymiar systemowy, wykraczający poza bieżące zdarzenia militarne.

Pytania badawcze dotyczą dwóch zasadniczych kwestii: ewolucji relacji operacyjnych między polskimi służbami a SBU w okresie 2014-2022 oraz identyfikacji obszarów, które uległy największemu wzmocnieniu po pełnoskalowej inwazji Rosji.

Tezy układają się w logiczną i spójną całość. Pierwsza zakłada, że 2022 r. stanowił przełomowy moment intensyfikacji współpracy, która stała się filarem regionalnej architektury bezpieczeństwa. Druga precyzuje główne obszary kooperacji – wywiad, kontrwywiad, przeciwdziałanie operacjom wpływu, ochrona infrastruktury krytycznej i cyberbezpieczeństwo. Trzecia wskazuje na harmonizację procedur, zaufanie instytucjonalne i presję operacyjną jako kluczowe zmienne warunkujące skuteczność całej współpracy.

Artykuł podejmuje temat istotny poznawczo i aktualny strategicznie. Głównym ograniczeniem – świadomie zasygnalizowanym przez autorów – pozostaje tajność działań operacyjnych, wymuszająca oparcie się wyłącznie na źródłach otwartych. Praca wpisuje się w lukę badawczą w polskiej i ukraińskiej literaturze dotyczącej praktycznych aspektów współpracy służb specjalnych w warunkach aktywnego konfliktu zbrojnego.

BIBLIOGRAFIA

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. 2026. 2024-2025. Wybrane aktywności. W <https://www.abw.gov.pl/pl/aktualnosci/2815,Agencja-Bezpieczenstwa-Wewnetrznego-2024-2025-Wybrane-aktywnosci.html>.
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Kolejne zarzuty w sprawie działalności siatki szpiegowskiej, tzw. „kamerkowców”. Wydano list gończy, W <https://www.abw.gov.pl/pl/informacje/2700,Kolejne-zarzuty-w-sprawie-dzialalnosci-siatki-szpiegowskiej-tzw-kamerkowcow-Wyda.html>.

³⁶ CEPA, S.Greene, D. Kagan, M. Boulègue, M. Ålander, D. White, *War Without End: Deterring Russia's Shadow War*, <https://cepa.org/comprehensive-reports/war-without-end-deterring-russias-shadow-war/> (6.04.2026). Vide: *Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 2024-2025. Wybrane aktywności*, <https://www.abw.gov.pl/pl/aktualnosci/2815,Agencja-Bezpieczenstwa-Wewnetrznego-2024-2025-Wybrane-aktywnosci.html> (08.05.2026).

- Alisiâ David. 2024. Den' SBU: najuspîšniši operaciï specslužbi proti Rosiï na mori, v nebi j na zemli, [Алісія Давид. День СБУ: найуспішніші операції спецслужби проти Росії на морі, в небі й на землі. In https://molbuk.ua/ukraine/308225-den-sbu-naiuspishnishi-operacii-specsluzhby-proty-rosii-na-mori-v-nebi-i-na-zemli.html#google_vignette].
- Borkowski Kazimierz. 2021. Znaczenie polityki zagranicznej Ukrainy dla bezpieczeństwa Polski. Kraków: praca doktorska.
- CEPA. 2026. Greene Sam. Kagan David. Boulègue Mathieu. Alander Minna, White Douglas, War Without End: Deterring Russia's Shadow War. W <https://cepa.org/comprehensive-reports/war-without-end-deterring-russias-shadow-war/>.
- CERT Polska. 2023. Raport roczny z działalności CERT POLSKA 2023, W https://cert.pl/uploads/docs/Raport_CP_2023.pdf.
- Chodubski Andrzej. 2012. „Stosunki polsko-ukraińskie: granice współpracy na początku lat 90.XX w.”. Nowa Polityka Wschodnia 1: 131-150.
- Darczewska Jolanta. Źochowski Piotr. 2017. „Środki aktywne. Rosyjski towar eksportowy”. Punkt widzenia OSW 63.
- Figaj Bartłomiej. 2026. Polak chciał pomóc w zamachu na Zełenskigo. Były wojskowy usłyszał wyrok. W <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-wewnetrznego/polak-chcial-pomoc-w-zamachu-na-zelenskigo-byly-wojskowy-uslyszal-wyrok>.
- InfoSecurity24. 2015. Współpraca ABW i Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. W <https://infosecurity24.pl/wspolpraca-abw-i-sluzby-bezpieczenstwa-ukrainy>.
- InfoSecurity24. 2024. Fotografowali strategiczną infrastrukturę. Ukraińcy zatrzymani przez ABW. W <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-wewnetrznego/fotografowali-strategiczna-infrastruktura-ukraincy-zatrzymani-przez-abw>.
- Interia Wydarzenia. 2015. Polskie i ukraińskie służby nawiązały współpracę. Chcą kontrolować przepływ uchodźców nowym szlakiem W <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-polskie-i-ukrainskie-sluzby-nawiazaly-wspolprace-chca-kontro,nId,1894080>.
- Jakubiak Ewa. 2018. „Ochrona infrastruktury krytycznej w Polsce”. Zeszyty Naukowe SGSP 66: 165-175.
- Jaremczuk Mateusz. 2018. „Współpraca Narodowego Antykorupcyjnego Biura Ukrainy ze służbami specjalnymi innych państw a bezpieczeństwo wewnętrzne Polski”. Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego 19: 42-57.
- Kacimon Ol'ga. 2023. SBU vperše rozpovila, âk snajperi Centru „A” voûvali za fortectu Bahmut [Кацімон Ольга. СБУ вперше розповіла, як снайпери Центру „А” воювали за фортецю Бахмут. W <https://suspilne.media/630294-sbu-vperse-rozpovila-ak-snajperi-centru-a-vouvali-za-fortecu-bahmut/>].
- Kaczor Estera. 2010. „Współpraca Polski i Ukrainy na płaszczyźnie politycznej i militarnej po 1991 roku”. Facta Simonidis 1: 75-104.
- Kasprzycki Daniel, Damian. 2022. „Konflikt zbrojny na Ukrainie w kontekście rosyjskiej koncepcji wojny nowej generacji”. Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 1: 79-107.
- Kaul. Eeli C. 2023. Ukraine's Current Counterintelligence Capabilities. W <https://www.ponarseurasia.org/ukraines-current-counterintelligence-capabilities/>.
- Klasa Marek, Klasa Michał. 2025. „Rosyjska „specjalna operacja wojskowa” jako nieudany coup de main. Perspektywa analizy wywiadowczej”. Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego 32: 53-84.

- KPRM. 2023. Wspólne oświadczenie premiera Morawieckiego i premiera Trudeau. W <https://www.gov.pl/web/premier/wspolne-oswiadczenie-premiera-morawieckiego-i-premiera-trudeau>.
- Latosińska Agnieszka. 2016. Ukraina w polityce zagranicznej Polski (2004-2014) W: *Polityka zagraniczna Polski. 25 lat doświadczeń*, 115-132. Wydawnictwo UŁ.
- Layuk Myroslav. 2024. CSO „A” SBU: від борот’би з тероризмом до війни з окупантами, [Layuk Myroslav, ЦСО „А” СБУ: від боротьби з тероризмом до війни з окупантами. W <https://www.ukrainer.net/tss0-a-sbu/>].
- Makowiec Paweł. 2025. Służby ostrzegają przed rosyjskim GRU. W <https://cyberdefence24.pl/armia-i-sluzby/sluzby-ostrezaga-pred-rosyjskim-gru>.
- Mikołajczyk Dominik. 2025. Robota profesjonalistów. Czy służby są gotowe „na wojnę”? W <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/roboata-profesjonalistow-czy-sluzby-sa-gotowe-na-wojne>.
- Olech Aleksander, Dobrowolska Julia. 2022. „Polsko-ukraińskie relacje a rosyjskie działania dezinformacyjne”. *Studia Bezpieczeństwa Narodowego* 26: 63-72.
- Olech Aleksander. 2026. Obywatele Ukrainy popełniają najwięcej dywersji w Polsce. Ta statystyka nie mówi wszystkiego. W <https://defence24.pl/geopolityka/obywatele-ukrainy-popelniaja-najwiecej-dywersji-w-polsce-ta-statystyka-nie-mowi-wszystkiego>.
- Olechno Artur. 2017. „Służby specjalne w systemie politycznym Ukrainy”. *Studia Politologiczne* 43: 113-127.
- Palczewski Szymon. 2023. Ukraina: Polska celem nowej kampanii. W <https://cyberdefence24.pl/cyberbezpieczenstwo/ukraina-polska-celem-nowej-kampanii>.
- Pińczak Leon. 2022. „Wojna rosyjsko-ukraińska - kampania 2022 r. Przebieg i następstwa”. *Rocznik Strategiczny* 23: 383-407.
- Policikiewicz Zdzisław. Siemiątkowski Piotr. Tomaszewski Patryk (red.). 2019. *Współczesne wyzwania polityki bezpieczeństwa państw*. Toruń: Wydawnictwo Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa.
- Porozumienie o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą. W <https://www.qov.pl/web/premier/polsko-ukrainskie-porozumienie-w-dziedzinie-bezpieczenstwa>.
- Portal Polskiego Radia. 2025. Ukrainian intelligence says Russia running „Doppelganger” disinformation campaign to sway Polish election. W <https://www.polskieradio.pl/395/7785/artykul/3525285,ukrainian-intelligence-says-russia-running-%E2%80%9Cdoppelganger-disinformation-campaign-to-sway-polish-election>.
- Prysiazniuk Marianna, Solovian Volodymyr. 2023. *Report. Divide and Conquer: Russia’s Information War Against Ukrainian-Polish Relations*. Warszawa: Wydawnictwo MSZ.
- Rada do spraw Współpracy z Ukrainą. Kancelaria Prezesa rady Ministrów. 2025. *Polska pomoc Ukrainie 2022-2023*. W https://instytutpolski.pl/kyiv/wp-content/uploads/sites/19/2026/02/Polska_Pomoc_Ukrainie_2022-2023.pdf
- Raubo Jacek, Marcin. 2025. To nie koniec rosyjskiego sabotażu. W <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/to-nie-koniec-rosyjskiego-sabotazu-opinia>.
- Redłowska Kinga. Popyk Marta. Keatinge Tom. 2026. *Responding to Russian Sabotage Financing*, W <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/insights-papers/responding-russian-sabotage-financing>.

- Safronov Tapac. 2023. CSO "A" formuê novij šturmovij pidrozdil, [Сафронов Тарас, ЦСО "А" формує новий штурмовий підрозділ]. W <https://militaryni.com/uk/news/tssso-a-formuye-novyj-shturmovyj-pidrozdil/>.
- Sijer Maksym, Pokora Wojciech. 2024. Foreign Information Manipulation and Interference Threats and Answers in Poland, Fundacja INFO OPS Polska. W <https://infoops.pl/foreign-information-manipulation-and-interference-threats-and-answers-in-poland/>.
- Sławiński Andrzej. 2020. „Główne kierunki polsko - ukraińskiej współpracy wojskowej po 1991 roku”. De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności 2: 130-144.
- Szeptycki Andrzej. 2023. Współczesne stosunki polsko-ukraińskie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Tupański Tomasz Andrzej. 2014. „Stosunki polsko-ukraińskie w latach 2004-2010”. Colloquium Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, nr 3:135-157.
- TVP Info. „ABW blokuje rosyjskie portale propagandowe”. W <https://www.tvp.info/tag?tag=abw>.
- TVP Info. 2025. Kartele szkolą się w Ukrainie. Polacy namierzyli „ochotników” z Meksyku. W <https://www.tvp.info/88076038/karteles-narkotykowe-z-meksyku-i-kolumbii-wysylaja-swych-ludzi-na-wojne-do-ukrainy-interesuje-ich-szkolenie-dronowe-polskie-sluzby-namierzyly-kanal-przerzutowy>.
- Współpraca międzynarodowa w kontekście Ukrainy. W <https://skw.gov.pl/aktualnosci/wspolpraca-miedzynarodowa-w-kontekscie-ukrainy/>
- Wypartowicz Bartłomiej. 2025. Były żołnierz chciał zabić Zełenskigo w Rzeszowie? SBU ujawnia szczegóły akcji z 2024 roku. W <https://infosecurity24.pl/sluzby-specjalne/agencja-bezpieczenstwa-wewnetrznego/byly-zolnierz-chcial-zabic-zelenskigo-w-rzeszowie-sbu-ujawnia-szczegoly>.
- Żaryn Stanisław. 2023. Działania ABW po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji na Ukrainę. W <https://www.gov.pl/web/sluzby-specjalne/dzialania-abw-po-rozpoczeciu-rosyjskiej-inwazji-na-ukraine>.
- Żornaczuk Tomasz. Jóźwiak Veronika (red.). 2024. Raport PISM, Współpraca regionalna w Europie Środkowej po agresji Rosji Na Ukrainę – zmiany i perspektywy. Warszawa: Wydawnictwo PISM.